

Úvodom k Zborníku o nerudných surovinách Slovenska

Koncom roku 1971 a začiatkom roku 1972 uplynulo 20 rokov, kedy, podľa vzoru Sovietskeho zväzu, bola daná geologickému prieskumu nerastných surovín stranou a vládou základná a podmieňujúca organizačná štruktúra — vznikli samostatné geologicko-prieskumné organizácie. Do roku 1958 bola organizácia značne rozdrobená do jednotlivých priemyselných rezortov, avšak zlúčením do jednotnej geologickej služby v štáte nadobudla to postavenie v rámci národného hospodárstva, ktoré jej vzhľadom na dôležitosť právom prináleží.

Počas uplynulých dvadsiatich rokov geologická služba zabezpečila v plnej miere rastúce potreby surovín pre rozvíjajúci sa náš priemysel, najmä v nerudných surovinách, kde kryje celú potrebu nášho štátu i Slovenska. Týchto dvadsať rokov je poznamenaných nevídaným rozmachom ťažby nerastných surovín na Slovensku. Možno konštatovať, že všetky súčasne priemyselne ťažené zásoby nerastných surovín boli preskúmané generáciou geologicko-prieskumných pracovníkov, spätých s geologicko-prieskumnými organizáciami.

I keď, pokiaľ sa týka rudných a uhoľných surovín, nekryje naša surovinová báza spotrebu nášho priemyslu na Slovensku, predsa geologický prieskum umožnil svojimi prácami nielen udržať životnosť starých ťažobných revírov, ale i ich podstatné zvýšenie ťažby a založenie ďalších nových ťažobných závodov.

Obrovský rozmach za uplynulých dvadsať rokov nastal v ťažbe nerudných surovín, podmienenej geologickým prieskumom. Prospekčnou aktivitou geológov-prieskumníkov bol preskúmaný veľmi značný počet stavebných hmôt (štrkov, pieskov, stavebného kameňa, vápenca pre výrobu vápna, surovín pre výrobu cementu), ktoré boli i predtým tradičnou bázou Slovenska. Na základe detailnej odbornej znalosti geologickej stavby územia Slovenska však boli objavené i preskúmané nerudné suroviny na Slovensku do tej doby neznáme (kamenná soľ, rôzne keramické a ušľachtilé ily, bentonity, tufy, perlity, kremene pre kremenné sklo, piesky pre sklársky priemysel a pod.) a umožnili alebo umožňujú založiť nové priemyselné odvetvia na Slovensku. Geologický prieskum magnezitov umožnil obrovské zvýšenie výroby magnezitových výrobkov a postavil náš štát medzi prvé štáty vo svete v tomto odvetví. Žiaľ, je ešte značný počet surovín a ložísk nerudných, ktoré nie sú toho času ťažené, hoci by mohli svojím surovinovým potenciálom umožňovať ďalší rozvoj národného hospodárstva. Predpokladáme, že prevažná väčšina z nich sa bude v dohľadnom čase využívať v prospech celej našej ekonomiky.

Pri takejto rozsiahlej dlhoročnej práci sa nazhromaždilo obrovské množstvo geologických a surovinových poznatkov a informácií. Tieto sú však v prevážnej miere len v projektoch a záverečných správach uložených v archívoch a fondoch a nie je s nimi zoznámená verejnosť nielen geologicko-prieskumných pracovníkov, ale i pracovníkov odvetví zaoberajúcich sa ťažbou nerastných surovín.

Pri príležitosti výročia dvadsiatich rokov Geologického prieskumu na Slovensku, dovoľujeme si predložiť širokej verejnosti — vo forme osobitného zborníka v rámci časopisu Mineralia Slovaca — dosiahnuté výsledky a poznatky celej širokej palety nerudných surovín na Slovensku. Materiály v tomto zborníku iste poslúžia širokej, najmä odbornej verejnosti pre informáciu o stave a mož-

nostiach banského a priemyselného podnikania v nerudných surovinách a tým umožnia správnejšiu a presnejšiu orientáciu nášho priemyslu do budúcich rokov a plniť tým hlavné ciele záverov XIV. zjazdu KSČ pre rozvoj socialistickej spoločnosti u nás. Zároveň však tým chceme dokumentovať obrovský rozsah vykonanej práce širokého kolektívu geologických a geologicko-prieskumných pracovníkov počínajúc robotníkom na vrtnej súprave, na rýhach, banských prácach, cez široký káder geologických, technických i riadiacich pracovníkov v tomto odvetví činnosti za 20 rokov, ktorí za ťažkých podmienok v teréne splňali úlohy i požiadavky kladené na geologický prieskum národným hospodárstvom. Zvlášť je nutné zdôrazniť, že tieto pracovné výsledky sa dosiahli generáciou geológov, ktorí boli vychovaní našou socialistickou spoločnosťou a teda splácajú tým svoj dlh daný do ich štúdia spoločnosťou predchádzajúcich rokov.

Želáme si a urobíme všetko pre to, aby úsilie celého kolektívu geologickej služby na Slovensku i do budúcich rokov maximálne splňalo úlohy kladené na nás národným hospodárstvom!

Ing. Ján Slávik, CSc.,
riaditeľ, Slovenský geologický úrad
Bratislava

Ing. Ján Bartalský,
riaditeľ, Geologický prieskum
Spišská Nová Ves